

Befolkningens præferencer for oplevelser i byens grønne områder

Befolkningen efterspørger primært stille, rolige og trygge oplevelser ved besøg i grønne områder. Dette svarer til oplevelsesværdierne Trygt, Vildt, Fredfyldt og Rumligt.

I rapporten »Natur og sundhed« publiceret af Skov & Landskab undersøges sammenhængen mellem grønne områders udtryk og brug – set i forhold til befolkningens sundhed. Områdernes udtryk er analyseret i forhold til deres oplevelsesværdier. Der defineres 8 forskellige oplevelsesværdier: Artsrigt, Fredfyldt, Åbent, Folkeligt, Rumligt, Trygt, Kulturhistorisk og Vildt. Se tabel 1.

Forskel på grønne områder til udflugter og dagligt brug

Alle otte oplevelsesværdier er værdsatte og ønskede, men ikke i samme grad og mængde. Grønne områder med de tre oplevelsesværdier Fredfyldt, Rumligt og Vildt vil borgerne gerne have tæt på sig i det daglige. Hvorimod grønne områder med nogle af de andre værdier, som for eksempel Folkeligt vil borgerne kun besøge et par gange om året eller en gang om måneden. Områder med hovedvægt af andre værdier end Fredfyldt, Rumligt og Vildt vil derfor kunne ligge længere væk – og der kan være færre af dem. Der er med andre ord forskel på grønne områder til udflugtsbrug og daglig brug. Sidstnævnte skulle der gerne være flest af.

Mest afstressende

Ét væsentligt perspektiv fra denne undersøgelse er, at grønne områder i høj grad må betragtes som værende en mulighed for en pause i be-

FOTO: BERIT L. HANSEN

Et trygt og fredfyldt grønt område i Byparken i Roskilde inspirerer til leg og afslapning.

folkningens hverdag. De mest afstressende oplevelsesværdier, Trygt, Vildt og Fredfyldt, er generelt også de mest eftertragtede blandt befolkningen.

Indholdet kan øge brugen

Resultatet understreger, at der i den fremtidige planlægning ikke blot fokuseres på adgang, og dermed på afstanden mellem hvor folk bor og det nærmeste grønne område. Også

indholdet af områderne er relevant at fokusere på for at tilfredsstille befolkningens ønsker til områderne, hvilket vil øge brugen af områderne. En stigning i brugen vil gavne den mentale såvel som den fysiske sundhed. Set over et geografisk defineret område bør der derfor være en mangfoldighed af oplevelsesværdier, og Trygt, Vildt og Fredfyldt, som er de mest populære værdier, bør være iblandt disse.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen samt kommunerne: Hillerød, Holbæk, Roskilde og Vordingborg. Der er foretaget tællinger og 417 interviews af de faktiske brugere i ti parker og grønne områder i de fire kommuner.

Udover dette har 1020 potentielle, individuelle og uorganiserede brugere returneret tilsendte spørgeskemaer. Og 129 potentielle organiserede brugere er interviewet via telefon. Spørgsmålene har været rettet mod brug og præferencer i forhold til de specifikke områder, samt i forhold til borgernes selvvurderede helbred.

Folkeligt er ikke ret efterspurgt

Der er nok en vanlig opfattelse af, at grønne områder er samlingssteder, men oplevelsesværdien Folkeligt er faktisk ikke særligt efterspurgt i befolkningen. Det kan på denne baggrund anbefales, at der tænkes i multifunktionalitet, når områderne gentænkes og videreudvikles. Oplevelsen Folkeligt kan med fordel indtænkes sammen med andre oplevelsesværdier i skabelsen af rammer for fælles aktiviteter. Dette kan f.eks. ske ved at anlægge skråninger til at danne rum samt skabe tryghed og fredfyldthed – skråningerne udgør samtidigt rammen om folkelige arrangementer.

Fredfyldt findes ofte i skovområder

For oplevelsen Fredfyldt er det essentielt, at der findes såvel auditiv som visuel ro. Dette opnås oftest indenfor et større skovområde, primært pga. afstanden til trafikstøj og bygninger. Hvis man ønsker at fremme oplevelsesværdien Fredfyldt, skal der dannes lukkede rum. Oplevelsen kan f.eks. stimuleres ved at plante således, at der dannes en visuel afstand til byrummet. Også oplevelserne Rumligt og Vildt findes mest i skovprægede områder med relativ tæt bevoksning.

Fremtidsperspektiv

Rapporten »Natur og sundhed« fokuserer på fem forskellige forvaltningers grønne områder. Et fremtidigt studium kunne fokusere på én forvaltnings samlede mængde af grønne områder og disse områders oplevelsesværdier. Dette for at analysere og forstå mængden af oplevelser en forvaltnings samlede grønne områder reelt tilbyder. Derudover vil der på driftsniveau være

Table 1. De 8 Oplevelsesværdier. III. Berit I. Hansen

Nr.	Collage	Oplevelsesværdi	Beskrivende sætning
1		Artsrigt	Oplevelsen af liv i form af stor variation af både dyr og planter
2		Fredfyldt	Oplevelsen af stilhed, ro, uforstyrrelighed, velhold og af at være ét med naturen.
3		Åbent	Oplevelsen af robusthed og åbenhed, der inviterer til mange forskellige aktiviteter.
4		Folkeligt	Oplevelsen af en festlig atmosfære, hvor man møder andre mennesker og service findes tilgængelig i forskellige former.
5		Rumligt	Oplevelsen af at komme ind i en anden verden, som er rumlig, fri og giver indtryk af en sammenholdende helhed.
6		Trygt	Oplevelsen af at være omgærdet og tryk, hvor man tør lade børn lege frit og man selv kan slappe af og bare være sig selv.
7		Kulturhistorisk	Oplevelsen af kulturhistorie, der fascinerer og giver følelsen af en svunden tid.
8		Vildt	Oplevelsen af livskraftig og frit voksende vegetation

behov for at belyse, hvilken effekt fysiske ændringer af specifikke grønne områder har på brugen og befolkningens helbred. Sådanne studier bør kunne følges over tid.

Jasper Schipperijn og
Bibi Lisbet Edinger Plum

Kilde

Randrup, T.B., Schipperijn, J., Hansen, B.I., Jensen, F.S., Stigsdotter, U.K.: *Natur og sundhed – Sammenhæng mellem grønne områders udtryk og brug set i forhold til befolkningens sundhed. Park- og Landskabsserien, nr. 40, 2008.*

Du kan downloade rapporten i sin helhed på www.sl.life.ku.dk > Forside > Publikationer > Rapporter o.l. > Rapporter for fagfolk > Natur og sundhed. På samme adresse kan du bestille en trykt udgave til 280 kr. inkl. moms.